

Nr 11/2017 (wrzesień)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), mgra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Rektor UMK prof. Andrzej Tretyn przyznał nagrody za osiągnięcia w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej, naukowo-badawczej oraz organizacyjnej. Wyróżnienia otrzymali także pracownicy Wydziału Nauk Historycznych. **Nagroda indywidualna III st. za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej:** prof. dr hab. Jacek Wijaczka, dr hab. Tomasz Kempa, prof. UMK, dr Arkadiusz Wagner; **nagroda zespołowa III st. za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej:** dr Marcin Weinkauff, prof. dr hab. Wojciech Chudziak, dr Ryszard Kaźmierczak, dr Jacek Bojarski, dr hab. Agnieszka Noryśkiewicz; **wyróżnienia indywidualne za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej:** dr hab. Radosław Biskup, dr Ewa Bokiniec, dr hab. Sylwia Grochowina, dr hab. Marlena Jabłońska, dr hab. Małgorzata Kowalska, prof. dr hab. Daniel Makowiecki, dr hab. Ryszard Mączyński, prof. UMK, dr hab. Veslava Osińska, dr hab. Marcin Pawlak, dr hab. Małgorzata Strzelecka, dr hab. Jacek Tylicki, prof. UMK, dr Przemysław Waszak, prof. dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel; **wyróżnienia indywidualne za osiągnięcia w działalności organizacyjnej:** dr Michał Targowski, dr hab. Agnieszka Zielińska; **wyróżnienia zespołowe za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej:** dr Ryszard Kaźmierczak, prof. dr hab. Wojciech Chudziak; dr Magdalena Cyrklaff, dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska; **wyróżnienia zespołowe za osiągnięcia w działalności organizacyjnej:** dr hab. Ewa Głowacka, prof. UMK, dr Mariusz Jarocki; dr Tomasz Kalniuk, dr hab. Anna Nadolska – Styczyńska, dr Rafał Beszterda, dr Rafał Kleśta-Nawrocki. Wszystkim nagrodzonym gratulujemy!

Odnaka Muzeum Wojska Polskiego dla prof. Drążkowskiej

18 września br. w Muzeum Katyńskim odbyła się uroczystość, na której osobom zasłużonym dla Muzeum wręczono odznaki Muzeum Wojska Polskiego. Jedną z odznaczonych była prof. dr hab. Anna Drążkowska z Instytutu Archeologii. Wyróżnienie to otrzymała za współpracę i opiekę konserwatorską nad zbiorami.

Najlepsze prace magisterskie wybrane

W Instytucie Historii i Archiwistyki nagrody im. Karola Górskiego otrzymali: za zajęcie I miejsca - mgr Piotr Kołodziejczak za pracę pt. Opis Prus, Inflant i Litwy w pismach Eneasza Sylwiusza Piccolominiego. Przykład

humanistycznej erudycji z połowy XV wieku (promotor: dr hab. Piotr Oliński, prof. UMK); za zajęcie II miejsca - mgr Mateusz Hübner za pracę pt. <<Pułkownicy>> – rdzeń środowiska piśmudzczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej (promotor: prof. dr hab. Jarosław Kłaczek); za zajęcie III miejsca - mgr Jacek Bilski za pracę pt. Ośrodek Szkolenia Podoficerów i Młodszych Specjalistów Artylerii 1965-1974 (historia, system szkolenia bojowego) (promotor: dr hab. Maciej Krotofil). W konkursie na najlepszą pracę magisterską w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliologii Komisja Konkursowa przyznała pierwsze miejsce mgr Annie Sobko za pracę pt. "Multimedia i technologie wspomagające dla niesłyszących na tle kultury i języka Głuchych" (promotor: prof. dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel). Drugie miejsce zostało przyznane mgr Annie Wojtaś za pracę pt. "Wykorzystanie narzędzi e-marketingu do promocji małych firm" (promotor: dr hab. Ewa Głowacka, prof. UMK). Serdecznie gratulujemy!

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

Związki polsko-rumuńskie w historii i kulturze

Między 5 a 10 września br. prof. dr hab. Aleksander Smoliński brał udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Związki polsko-rumuńskie w historii i kulturze”, zorganizowanej w Suczawie przez Związek Polaków w Rumunii. W jej ramach odbyła się prezentacja i promocja zbioru prac *Ze wspólnej przeszłości. Studia z dziejów stosunków polsko-rumuńskich*, dotyczących stosunków polsko-rumuńskich w okresie od XVII do XX w., wydanego pod redakcją profesora.

Konferencja w Iwano-Frankiwsku

W dniach 12-13 września br. prof. dr hab. Aleksander Smoliński wziął udział w odbywającej się w Iwano-Frankiwsku na Ukrainie międzynarodowej konferencji naukowej „Stanisławów i Ziemia Stanisławowska w dobie przemian społecznych i narodowościowych XIX i pierwszej połowy XX wieku. Społeczeństwo - Polityka - Kultura - Stosunki między narodami”, zorganizowanej przez Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku oraz Naukową Bibliotekę Przykarpackiego Narodowego Uniwersytetu im. Wasyla Stefanyka przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Wygłosił tam referat „Proweniencja i tradycje formacji Wojska Polskiego garnizonu Stanisławów w latach 1921-1939”. W ramach konferencji odbyła się prezentacja i promocja pracy zbiorowej, którą współredagował prof. A. Smoliński: *Kołomyja i Pokucie w II Rzeczypospolitej. Wybrane zagadnienia*.

Polsko-ukraińskie spotkania

15 września br. prof. dr hab. Aleksander Smoliński uczestniczył w X edycji międzynarodowej konferencji naukowej „Polsko-ukraińskie spotkania. Historia, współczesność i przyszłość” odbywającej się w Jeremczu na Ukrainie, a zorganizowanej pod patronatem Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa MSZ Ukrainy i MSZ Polski.

„Reformowanie edukacji historycznej”

W dn. 15-16 września br. w Collegium Humanisticum odbyły się XII Toruńskie Spotkania Dydaktyczne. Tegoroczna edycja odbywała się pod hasłem „Reformowanie edukacji historycznej”. W konferencji wzięli udział goście z Polski, Łotwy i Ukrainy. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Polskie Towarzystwo Historyczne, Instytut Historii i Archiwistyki, SOP Oświatowiec Toruń.

Ordines Militares

W dn. 21-23 września br. miała miejsce XIX konferencja z cyklu „Ordines Militares. Colloquia Torunensia Historica”, objęta honorowym patronatem Prezydenta Miasta Torunia Michała Zaleskiego. Temat konferencji brzmiał „The Military Orders in the Regional Ecclesiastical Structures (dioceses, parishes, other religious institutions) / Zakony rycerskie w regionalnych strukturach kościelnych (diecezje, parafie, inne instytucje duchowne)”, a wzięło w niej udział 19 referentów z 10 krajów.

Organizatorami konferencji były: Uniwersytet w Hamburgu, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Wydział Nauk Historycznych UMK, Instytut Historii i Archiwistyki oraz Gmina Miasta Toruń.

Krzemień jurajski w pradziejach

W dniach 28-30 września br. w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Krzemień jurajski w pradziejach”, którą organizowały: Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Spotkanie było zadedykowane wybitnemu badaczowi – prof. dr. hab. Bolesławowi Ginterowi, którego publikacje związane z kopalniami i pracowniami krzemienia jurajskiego są ciągle aktualne i cytowane. W konferencji uczestniczyli pracownicy Instytutu Archeologii. Prof. dr hab. Krzysztof Cyrek, dr Magdalena Sudoł-Procyk i dr Magdalena Krajcarz z Zakładu Starszej i Środkowej Epoki Kamienia zaprezentowali dwa referaty; jeden – przy współudziale dr. Macieja T. Krajcarza z Instytutu Nauk Geologicznych PAN w Warszawie – pt. „Krzemień jurajski na Wyżynie Ryczowskiej – zróżnicowanie, występowanie, metody rozpoznawania, wykorzystanie w pradziejach”; drugi pt. Krzemienie jurajskie w paleolicie środkowej części Wyżyny Częstochowskiej. Prof. dr hab. Jolanta Małecko-Kukawka z Pracowni Traseologii przedstawiła referat pt. „Krzemień jurajski podkrakowski w neolicie ziemi chełmińskiej”.

23rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologist

W dn. 30 sierpnia - 3 września br. w Maastricht (Holandia) odbył się 23rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologist, organizowane przez European Association of Archaeologist, w którym uczestniczyli pracownicy i doktoranci Instytutu Archeologii. Referaty zaprezentowali: dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK (wspólnie z dr Beatą Miazgą z Uniwersytetu Wrocławskiego) – „Archaeological textiles from Płonkovo (Poland) in archaeometric studies”; mgr Dawid Grupa – „Luxurious and poor grave chasubles of priests buried in the crypt of The Holy Virgin Mary’s church in Szczuczyn, Poland”; mgr Magdalena Majorek (wspólnie z dr. Arturem Ginterem z Uniwersytetu Łódzkiego) – „Archaeologists in Biała Rawska (Poland) archaeological research. Crypts. Helpful methods of analysis. Examples of objects”; mgr Magdalena Przymorska-Sztuczka – „Possibilities of using archaeological finds in experimental work on the example of spindle whorls from Ruda site 3–6, Grudziądz district”; mgr Aleksandra Kulesz – „Modern shoes from Elbląg (voivodeship: warmińsko-mazurskie, Poland)”. W sesji posterowej uczestniczyli: mgr Aleksandra Kulesz – „Decoration types of medieval sheaths from Elbląg (voivodeship: warmińsko-mazurskie, Poland)”; mgr Marcin Nowak – „An anti-vampire burials inside walls of the St. Nicolaus church in Gniew (Pomorskie voivodeship, Poland)?”; mgr Maria Pronobis (wspólnie z dr Ewą Bokiniec i mgr Łukaszem Kowalskim oraz dr inż. Aldoną Garbacz-Klempka z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie) – „Ennoblement or imitation? A case of the fibulae from the Wielbark culture cemetery in Małe Czyste (Chełmno land, Poland)”.

Symposium w Turcji

W dn. 6-8 września br. pracownicy Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii - prof. dr hab. Bronisława Woźniczka-Paruzel, dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska i dr hab. Tomasz Kruszewski - uczestniczyli w International Symposium on Management of Cultural Heritage and Libraries in Local Governments w Bursie (Turcja). Wygłosili tam referaty pt. "Information Literacy and Reminiscence Therapy for Elderly People in the Libraries: Reflection Based on the Polish Experience" (B. Woźniczka-Paruzel); „Sustainable libraries – Fashion or Necessity?” (M. Fedorowicz-Kruszewska); "Modern Architecture of GLAM Institutions: a Contribution to Psychology of Place" (T. Kruszewski).

Dr hab. Veslava Osińska na międzynarodowej konferencji IEEE

W dn. 12-15 września dr hab. Veslava Osinska uczestniczyła w XII międzynarodowej konferencji International Conference on Digital Information Management (ICDIM) w Fukuoce (Japonia), gdzie zaprezentowała koncepcję aplikacji - indywidualnego wizualizatora dla naukowca w referacie "Scientific Visualizer in personal information management". Aplikacja jest wciąż rozwijana; w tej chwili jest dostępna pod adresem: <http://visualizeme.umk.pl>. Zachęcamy do testowania!

BADANIA, PROJEKTY, STAŻE

Badania georadarowe w Krakowie

Od 12 do 15 września br. w kościele Franciszkanów w Krakowie prowadzono badania georadarowe, w wyniku których odkryto liczne, różnej wielkości krypty. Prace te są częścią projektu badawczego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki pt. „Krypty grobowe kościoła pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie w świetle badań interdyscyplinarnych”, którego kierownikiem jest prof. dr hab. Anna Drażkowska z Instytutu Archeologii.

Badania w Norwegii

Dr Rafał Beszterda z Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej prowadził we wrześniu b.r. kolejny etap badań terenowych w Oslo w ramach projektu NCN "Polacy sukcesu - między emigracją a transnarodowością: nowe oblicze polskiej diaspory w Europie Zachodniej", którego kierownikiem jest prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński. Był to ostatni, weryfikacyjny pobyt badawczy w stolicy Norwegii. Kolejnym etapem są badania w Sztokholmie (październik).

POLSKA MISJA HISTORYCZNA

Biuletyn PMH

We wrześniu ukazał się kolejny numer czasopisma "Biuletyn Polskiej Misji Historycznej". W numerze opublikowanych zostało 14 artykułów naukowców polskich, niemieckich i austriackich, których tematem przewodnim jest topografia sakralna miast w Europie Środkowej od średniowiecza do końca XIX wieku. W

"Biuletynie" znajdują się również informacje o działalności Misji w 2016 roku oraz stypendystach i gościach placówki w tym okresie.

O wolności poddanych

Polska Misja Historyczna była głównym organizatorem międzynarodowej konferencji naukowej pt. "Freiheit der Untertanen. Toleranz und Zwang als Taktik in der herrschaftlichen Politik" ["Wolność poddanych. Tolerancja i przymus jako taktyka w polityce władców"]. Sesja odbyła się w Würzburgu w dniach 18-19 września br., a jej współorganizatorami byli: Archiwum Miejskie w Würzburgu (dr Axel Metz, dr Renate Schindler), Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Instytut Historii i Archiwistyki, Zakład Historii Krajów Bałtyckich (prof. dr hab. Andrzej Radziwiński) oraz Uniwersytet Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu, Wydział Filozoficzny, Katedra Historii Regionalnej Frankonii (prof. dr hab. Helmut Flachenecker). W programie znalazło się 19 referatów, wygłoszonych przez naukowców z Polski, Niemiec i Czech. Uniwersytet Mikołaja Kopernika reprezentowały dwie osoby: prof. dr hab. Magdalena Niedzielska z Wydziału Nauk Historycznych UMK oraz dr Anna Tarnowska z Wydziału Prawa i Administracji UMK.

Goście w PMH

We wrześniu Polska Misja Historyczna gościła w Würzburgu dziewięciu naukowców z Polski, w tym pięciu pracowników Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (Wydział Nauk Historycznych, Wydział Teologiczny). Trzy osoby korzystały z grantu ufundowanego przez JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Tretyna, cztery ze stypendium finansowanego przez Bawarską Kancelarię Państwową. Pełna lista stypendystów i gości znajduje się na stronie PMH.

Spotkanie ze stypendystami

11 i 26 września br. w biurze Misji odbyły się publiczne spotkania ze stypendystami i gośćmi, którzy w językach niemieckim lub angielskim przedstawili swoje dotychczasowe osiągnięcia oraz aktualnie realizowane projekty.

Posiedzenie Rady Naukowej PMH

20 września br. odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Polskiej Misji Historycznej. Udział w niej wzięli następujący członkowie tego gremium: przewodniczący prof. dr hab. Andrzej Radziwiński (UMK), prof. dr hab. Caspar Ehlers (Max-Planck-Institut für Europäische Rechtsgeschichte, Frankfurt am Main), prof. dr hab. Helmut Flachenecker (Uniwersytet Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu), prof. dr hab. Wolfgang Riedel (w zastępstwie za prof. dr hab. Alfreda Forchela, prezydenta Uniwersytetu Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu), prof. dr hab. Heinz-Dieter Heimann (Uniwersytet Poczdamski), prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Krzysztof Ożóg (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Janusz Tandecki (UMK). Podczas spotkania przedstawiona została działalność Misji w latach 2016-2017 oraz omówione plany aktywności tej placówki w przyszłym roku.

Projekt POWER zarekomendowany

Projekt POWER został zarekomendowany do zaprezentowania w Raporcie Rocznym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju za 2016 r. Informacja o programie została wyróżniona i przedstawiona jako jeden z dwóch przykładów wykorzystania środków z konkursu. Skierowany jest do studentów wszystkich prowadzonych na naszym Wydziale kierunków: archeologia, archiwistyka i zarządzanie dokumentacją, etnologia – antropologia kulturowa, historia, historia sztuki, wojskoznawstwo, zarządzanie informacją i bibliologia. Zespół Projektowy składa się z pracowników wszystkich naszych wydziałowych jednostek: Tomasz Górzyński (IA), Marlena Jabłońska (IHiA), Rafał Kleśta-Nawrocki (KEiAK), Natalia Pamuła-Cieślak (IINiB), Przemysław Waszak (KHSiK).

Warsztaty dla bibliotekarzy

20 września br. dr hab. Małgorzata Kowalska z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii poprowadziła warsztaty dla bibliotekarzy z chełmżyńskiej Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliana Prejsa. Spotkanie obejmowało zagadnienie crowdsourcingu i crowdfundingu bibliotecznego, a jego celem było zdobycie wiedzy na temat realizowania projektów w placówkach bibliotecznych z wykorzystaniem alternatywnego sposobu finansowania jakim jest crowdfunding.

Zbiórka książek dla SP nr 1 w Toruniu

W ostatnich dniach września, w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliologii odbyła się zbiórka książek dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Toruniu, która trwała do 3 października br. Akcję koordynowali studenci-członkowie Studenckiego Koła Naukowego Architektury Informacji, przy wsparciu opiekuna – dr Natalii Pamuły-Cieślak. W ramach zbiórki udało się zebrać wiele tytułów znajdujących się na listach lektur szkoły podstawowej i gimnazjum.

„Litteraria Copernicana”

We wrześniu br. ukazał się najnowszy numer czasopisma "Litteraria Copernicana", w całości poświęcony dziecku i dzieciństwu w kulturze polskiej. Tematyczny tom współredagował pracownik Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej dr Tomasz Kalniuk. Dziecko i dzieciństwo w kulturze polskiej, „Litteraria Copernicana” 2017, 3(23), red. Tomasz Kalniuk, Violetta Wróblewska.

HABILITACJE I DOKTORATY

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **historia**:

- Janusz Bonczkowski - *Analiza dyplomatyczno-źródłoznawcza księgi czynszowej miasta Grudziądza z lat 1502-1516 wraz z jej edycją źródłową*; promotor: dr hab. Krzysztof Kopiński; data nadania stopnia: 12 września 2017.

- Janusz Małek, *Opera selecta*, t. IV: *Reformacja i protestantyzm w Polsce i Prusach (XVI-XX w.)*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.
- Janusz Tandecki, *Archiwa w Polsce w latach 1944-1989. Zarys dziejów*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.
- *Kołomyja, Pokucie i Huculszczyzna w II Rzeczypospolitej. Wybrane zagadnienia*, red. Adam Adrian Ostanek, Aleksander Smoliński, Warszawa: Adam Ostanek, 2017.
- *Listy Jakuba Kazimierza Rubinkowskiego do Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej (1716-1726)*, red. Kazimierz Maliszewski, Adam Kucharski, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.
- *Mniejszości wyznaniowe i etniczne w regionie kujawsko-pomorskim*, red. Waldemar Rozyński, Małgorzata Strzelecka, Michał Targowski, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.
- *Protokoły Sejmiku Generalnego Prus Królewskich Tom IV (maj 1536 - wrzesień 1542) [TNT Fontes 112]*, wyd. Krzysztof Kopiński, Janusz Tandecki, Liliana Lewandowska, Toruń: Towarzystwo Naukowe w Toruniu, 2017.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, mgr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.